

Το μονοπάτι από Πάτρα προς Καλάβρυτα που συνδέεται με την Ελληνική Επανάσταση

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Ένα ιστορικό μονοπάτι που οδηγεί από την [Πάτρα](#) προς τα [Καλάβρυτα](#), συνδέεται με ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν την περίοδο της [Επανάστασης](#) του 1821, με πρωταγωνιστές καπετάνιους και οπλαρχηγούς που έδρασαν στη συγκεκριμένη περιοχή.

Όπως αναφέρει, μιλώντας στο Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, το μέλος του σωματίου «Ενωμένη Ρωμηοσύνη» Πατρών Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος, «το μονοπάτι ονομάζεται 'Παλαιών Πατρών Γερμανός', διότι κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1821, ο Μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός, ακολουθούσε την συγκεκριμένη διαδρομή για τη μετακίνησή του από και προς τα Καλάβρυτα, με ενδιάμεση στάση την ιερά μονή Μακελλαριάς».

Το ιστορικό αυτό μονοπάτι, σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Κωνσταντακόπουλο, «ξεκινά από την περιοχή Πετρωτό της Πάτρας και περνά από τις περιοχές Άνω

Πετρωτό (Βαλατούνα), Μοίρα (Ζουμπατοχώρια), Δεμέστιχα, Βεταΐικα, Λεόντιο (Γουρζούμισα), Λαπαναγοί, Σελινούντας ποταμός, ιερά μονή Μακελλαριάς και καταλήγει στα Καλάβρυτα».

Σχετικά με τα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά τη διάρκεια της Επανάστασης στις περιοχές, απ' όπου διέρχεται το μονοπάτι, αυτά είναι, μεταξύ άλλων, όπως αναφέρει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος, «η νικηφόρα μάχη του Σαραβαλίου το 1822 και η μάχη της Καυκαριάς το 1827, όπου οι Έλληνες προέβαλαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στα στρατεύματα του Ιμπραήμ πασά και τελικά κατάφεραν να τα νικήσουν».

Επίσης, όπως προσθέτει, «στη διαδρομή βρίσκεται η περιοχή Βαλατούνα, όπου εκεί ήταν ελληνικό στρατόπεδο, ενώ στην περιοχή Ζουμπάτα υπάρχει η προτομή του Μητροπολίτη Δέρκων, Γρηγορίου, ο οποίος γεννήθηκε στο ομώνυμο χωριό περί τα 1750 και απαγχονίστηκε από τους Τούρκους τον Ιούνιο του 1821».

Ακόμη, αναφέρει ότι «στην περιοχή Δεμέστιχα βρισκόταν ένα από τα τρία στρατόπεδα της πολιορκίας Πατρών το 1824».

Ειδικότερα, στο ενημερωτικό έντυπο της «Ελληνικής Ρωμηοσύνης» αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής για τα ιστορικά γεγονότα:

Η μάχη του Σαραβαλίου

Στο Σαραβάλι είχε εγκαταστήσει το στρατηγείο του ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο οποίος εκστράτευσε για την Πάτρα το Φεβρουάριο του 1822. Ο Κολοκοτρώνης έφθασε στην πόλη την 1η Μαρτίου μαζί με οπλαρχηγούς από άλλα γειτονικά μέρη και αμέσως μετά ανέλαβε την αρχηγία της πολιορκίας.

Τα ξημερώματα της 9ης Μαρτίου 1822, οι 12.000 Τούρκοι ιππείς και πεζοί ξεχύθηκαν από το κάστρο των Πατρών και σάρωσαν τις ελληνικές αντιστάσεις, απομένοντας σε ελληνικά χέρια μόνο η μονή Γηροκομείου και ο κοντινός σε αυτήν ληνός του Σαϊτ αγά. Εκεί στο ληνό αμύνθηκαν με επιτυχία στις τουρκικές επιθέσεις ο Γενναίος Κολοκοτρώνης (γιος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη) και άλλοι κυρίως Αρκάδες και Ηλείοι πολεμιστές, έναντι 3.000 Τούρκων, με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να μην καταλάβουν ούτε τον ληνό, αλλά ούτε και την κοντινή μονή Γηροκομείου.

Με την ίδια μάχη του Γηροκομείου συνδέεται και το παλιό χωριό Παλαιόπυργος, το οποίο μνημονεύεται από το 1770 και βρισκόταν στην πεδιάδα, στο δρόμο με κατεύθυνση το Σαραβάλι.

Στον εκεί πύργο (δεν σώζεται πλέον) οχυρώθηκαν Καλαβρυτινοί και Κυπαρίσσιοι αγωνιστές, καθώς και Αχαιοί υπό τον Ευάγγελο Κουμανιώτη. Οι Τούρκοι απέτυχαν να εκπορθήσουν τον Παλαιόπυργο και από εκεί άρχισε η ελληνική αντεπίθεση, η οποία είχε τη σφραγίδα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.

Στη Βαλατούνα

Στο χωριό Βαλατούνα, που βρίσκεται κοντά στην Πάτρα και σήμερα ονομάζεται Πετρωτό, ήταν εγκατεστημένο το ελληνικό στρατόπεδο της πολιορκίας των Πατρών με φροντιστή τον Ιωάννη Σισίνη το 1821».

Ο Μητροπολίτης Δέρκων

Κορυφαίος Ζουμπατιώτης αναδείχθηκε ο μητροπολίτης Δέρκων, Γρηγόριος.

Γεννήθηκε περί το 1750 στη Ζουμπάτα. Οι Τούρκοι θαυμάζοντας τόσο τις μεγάλες ικανότητες όσο και την εξυπνάδα του, τον αποκαλούσαν Μόραλι – Σεϊτάν, δηλαδή Πελοποννήσιος Σατανάς. Έζησε ως μοναχός στη μονή Αγίου Αθανασίου (βρίσκεται στο Φίλια Καλαβρύτων) και στη μονή Ταξιαρχών στο Αίγιο.

Μόλις 27 ετών, το 1777, έγινε Μητροπολίτης Λακεδαιμόνος αναπτύσσοντας μεγάλη δράση.

Το ίδιο συνέβη όταν υπηρετούσε στη Μητρόπολη Βιδύνης στη Βουλγαρία. Από το 1801 έως το 1821 διετέλεσε Μητροπολίτης Δέρκων, μικρή πόλη της Κωνσταντινούπολης, ενώ μυήθηκε από τους πρώτους στη Φιλική Εταιρεία.

Τελικά, στις 3 Ιουνίου 1821 ο Γρηγόριος Δέρκων απαγχονίστηκε, αφού ευλόγησε πρώτα τη θηλιά της κρεμάλας του, μαζί με τους Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης Ιωσήφ, Τυρνόβου Ιωαννίκιο, Αδριανουπόλεως Δωρόθεο.

Στη γενέτειρά του έχει ήδη αναγερθεί από τον πολιτιστικό σύλλογο Μοίρα Πατρών «Η Θάνα» και τη Μητρόπολη Πατρών, προτομή του Γρηγορίου.

Τον Ιούλιο του 2021 η Εκκλησία της Ελλάδος, κατόπιν εισήγησης της Ιεράς Συνόδου, αποφάσισε την Αγιοκατάταξή του.

Στα Δεμέστιχα

Τον Σεπτέμβριο του 1821 συναντήθηκαν στα Δεμέστιχα οι Ζαΐμης και Χαραλάμπης. Αποτελούσε ένα από τα τρία στρατόπεδα της πολιορκίας Πατρών το 1824, με αρχηγούς τον Ζαΐμη, τον Νοταρά και τον Λόντο.

Το 1827 συναντήθηκαν εκεί πριν από τη μάχη της Καυκαριάς, οι στρατηγοί Δημ. Πλαπούτας, Ανδρ. Λόντος, Μπεν. Ρούφος, Ν. Πετιμεζάς.

Στο Λεόντιο

Πλησίον του Λεοντίου υπήρχε πανδοχείο (χάνι) στη θέση Άι-Γιάννης. Σύμφωνα με ιστορικές πηγές εκεί διανυκτέρευσε ο Παλαιών Πατρών Γερμανός στα τέλη Φεβρουαρίου του 1821 κατά τη μετάβασή του στα Καλάβρυτα, προκειμένου να συνεννοηθεί με τους προκρίτους και να αποφασίσουν αν θα ανταποκρίνονταν στη πρόσκληση του Μόρα Βαλεσή να προσέλθουν άμεσα στην Τρίπολη, με πρόσχημα διαβουλεύσεις για τον κατευνασμό των 'ανησυχιών' των Τούρκων του Μωριά.

Εκεί, ο Γερμανός προσποιήθηκε αδιαθεσία και ρίγος, προκειμένου να καθυστερήσει τη μετάβασή του στην Τρίπολη.

Στο Λεόντιο επίσης, δημιουργήθηκε το 1824 ένα από τα τρία στρατόπεδα της Αχαΐας με αρχηγούς τους Πάνο και Γενναίο Κολοκοτρώνη.

Η μάχη της Καυκαριάς

Νοτιότερα από το Λεόντιο βρίσκεται το χωριό Λαπαναγοί και η γειτονική περιοχή Καυκαριά.

Στην κορυφογραμμή της Καυκαριάς επέλεξαν να αμυνθούν οι Έλληνες απέναντι στον Αιγύπτιο Ιμπραήμ πασά.

Αρχηγός των περίπου 2.000 Ελλήνων, ήταν ο Δ. Πλαπούτας, και μαζί του ήταν οι Δ. Μελετόπουλος, Ν. Πετιμεζάς, Φεϊτζόπουλος, Ροδόπουλος και ο Χρ. Φωτομάρας με 100 Σουλιώτες.

Η μάχη διεξήχθη στις 26 και 27 Αυγούστου 1827 και παρά τις ορμητικές επιθέσεις των Τούρκων οι Έλληνες προέβαλαν σθεναρή αντίσταση με τα όπλα τους, αλλά και με μεγάλες πέτρες και βράχους που κυλούσαν προς την πλευρά των επιτιθέμενων Τούρκων, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι, λόγω των σημαντικών απωλειών τους, να αναγκαστούν να υποχωρήσουν.

Η ελληνική νίκη στη μάχη της Καυκαριάς ανάγκασε τον Ιμπραήμ να επιστρέψει στη Γαστούνη, με αποτέλεσμα την ανακούφιση των ελληνικών πληθυσμών που κρύβονταν στα γύρω βουνά.

Δράσεις ανάδειξης του ιστορικού μονοπατιού

Στο μεταξύ, όπως σημειώνει μιλώντας στο ΑΠΕ - ΜΠΕ ο Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος, «το σωματείο 'Ενωμένη Ρωμηοσύνη', Πατρών, ανάδειξε το ιστορικό αυτό μονοπάτι, σε όλες του τις πτυχές, διοργανώνοντας από το 2021 εκδήλωση με τίτλο «ανάδειξη ιστορικού πεζοπορικού μονοπατιού 'Παλαιών Πατρών Γερμανός', η οποία πραγματοποιείται στην ιερά μονή Μακελλαριάς, Καλαβρύτων».

Όπως προσθέτει, «η εκδήλωση περιλαμβάνει τρεις πρότυπες πεζοπορικές διαδρομές σε τμήματα του ιστορικού μονοπατιού (Πετρωτό - Μοίρα / Δεμέστιχα - Ι.Μ. Μακελλαριάς και Καλάβρυτα - Ι.Μ. Μακελλαριάς), ομιλίες από ιστορικούς, απόδοση ύμνων, δημοτικών τραγουδιών, παραδοσιακών χορών και έκθεση του Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α. με εκθέματα (χλωρίδας, πετρωμάτων, φωτογραφικό υλικό κ.α.) από το Γεωπάρκο Χελμού - Βουραϊκού, το Παναχαϊκό όρος και άλλες όμορες περιοχές».

Επίσης, αναφέρει ότι «την εκδήλωση στηρίζουν περισσότεροι από 25 φορείς ενώ συμμετέχουν εκατοντάδες πεζοπόροι και επισκέπτες που ζουν τη μοναδική εμπειρία της φύσης και γνωρίζουν την ιστορική - πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής μας». Ακόμη, σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Κωνσταντακόπουλο, ο οποίος είναι βιολόγος - περιβαλλοντολόγος, της διεύθυνσης περιβάλλοντος του Δήμου Πατρέων, «κατά την διαδρομή του ιστορικού μονοπατιού αναδεικνύονται το φυσικό κάλλος και σημαντικά οικοσυστήματα».

Όπως εξηγεί, το πρώτο τμήμα της διαδρομής ανήκει στην ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000 Όρος Παναχαϊκό - (Τόπος Κοινοτικής σημασίας), συνολικής έκτασης 127.220 στρεμμάτων.

Το δεύτερο τμήμα της διαδρομής ανήκει στην ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000 «Όρη Μπαρμπάς και Κλωκός, Φαράγγι Σελινούντα» (Ζώνη Ειδικής

Προστασίας ΖΕΠ) και έκταση 157.050 στρεμμάτων.

Ακόμη, το πρώτο τμήμα της πεζοπορικής διαδρομής του 'Παλαιών Πατρών Γερμανού', από την πύλη της οινοποιίας Achaia Clauss μέχρι τον οικισμό Άνω Πετρωτό (Βαλατούνα), αποτελεί μέρος του εθνικού μονοπατιού 31 και έχει συνολικό μήκος 5.830 μέτρα.

Παράλληλα, το μονοπάτι περνά από το ελατοδάσος της Θάνας και δίπλα από τις πηγές του ποταμού Γλαύκου, ενώ στην συνέχεια ακολουθεί διακριτό παραποτάμιο δάσος του ποταμού Σελινούντα.

Πεζοπορώντας πάντα στο παραποτάμιο μονοπάτι, συμβάλλει, έπειτα από 1.186 μέτρα, ένας νέος κλάδος του ποταμού Σελινούντα και κατόπιν εισέρχεται στον βραχώδη σχηματισμό Γερακοβούνι.

Τέλος, μέσα από το δρυόδασος της Κάνισκα το μονοπάτι καταλήγει στα Καλάβρυτα.

(Πηγή: ΑΠΕ – ΜΠΕ)